

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ

นายชุมพล ชาวเกาะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

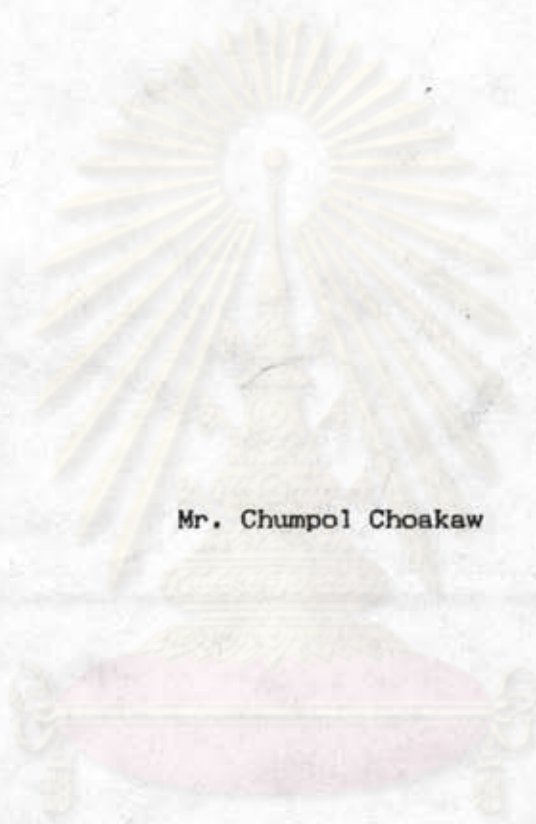
ISBN 974-581-116-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018149

11A459A86

AUTHORITY OF CITY POLICE OFFICER

Mr. Chumpol Choakaw

ศูนย์วิทยทรัพยากร
กองบรรณารักษ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-116-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทคนิค
โดย นายชุมพล ชาวเกาะ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....*ดร. ภาว*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ภาว วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*สมคิด*.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดำริห์ บูรณะนันท)

.....*นันทวัฒน์*.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์)

.....*สมคิด*.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์)

.....*ประหยัด*.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

.....*สุทิน*.....กรรมการ
(อาจารย์ สุทิน ลังช่มงคล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชุมพล ชาวเกาะ : อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ (AUTHORITY OF CITY POLICE OFFICER) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์, อ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์, 179 หน้า. ISBN 974-581-116-5

เจ้าหน้าที่เทศกิจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม ดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจที่บัญญัติไว้ใน กฎหมายของกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่เหมาะสม ทำให้เจ้าหน้าที่เทศกิจปฏิบัติ หน้าที่อย่างไม่มีประสิทธิภาพ และไม่คล่องตัวเท่าที่ควร กล่าวคือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 มาตรา 90 ไม่ชัดเจน คลุมเครือ มีช่องว่างในทางปฏิบัติ ซึ่งก่อให้เกิด ความไม่เป็นเอกภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจที่จะต้องเป็นผู้บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย และนอกจากนี้กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ก็ยังจำกัดขอบเขตอำนาจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจอยู่ในวงแคบ ทำให้เป็นอุปสรรคและเกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน เป็นปัญหา ต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อให้การบริการสาธารณะต่อประชาชนของกรุงเทพมหานคร และไม่เป็น ไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจตาม อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น

ดังนั้น สมควรที่รัฐต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมาย เพิ่มอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่เทศกิจให้ เหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยปรับปรุงพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกำหนดอำนาจหน้าที่ขอบเขตให้ ชัดเจนครบถ้วน ตามกระบวนการในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย คือ มีอำนาจจับ เปรียบเทียบ ปรับ และมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน มิใช่มีหน้าที่แต่ไม่มีอำนาจที่จะกระทำการ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหาร งานบรรลุล่วงเป้าหมายของกรุงเทพมหานคร สมดังเจตนารมณ์ในการปกครองท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C070278 : MAJOR LAW

KEY WORD : CITY POLICE/POLICE ADMINISTRATIVE

CHUMPOL CHOAKAW : AUTHORITY OF CITY POLICE OFFICER. THESIS ADVISOR :
DR.NANTAWAT BORAMANAND, DR.SOMKIT LERTPAITHOON, 179 PP.
ISBN 974-581-116-5

The City Police Officers are officials of the Bangkok Metropolitan Administration (BMA). They have the authority to arrest, control and implement the law under BMA City Ordinances, Acts and Bye Law etc.

The study conducted in this respect reveals that BMA City Ordinances Acts and Bye Law ect., do not give adequate powers to the BMA City Police Officers, to enable them to carry out their funcations efficiently and effectively. The Act Regulating the Administration of Bangkok Government B.E.2528 (1985), Article 90 is vague and has lacuna's which adversely affects the performance of officers in the filed afiles to identify the City Police Officers distinct from others. Besides, other stipulated byelaws also give limited authority to the officers affecting adversely affecting their performance, consequently the residents of the city are made to suffer which in total violation of BMA policies. As already stated, all this is happening because of lacunae in the law which need to be amended and modified accordingly.

Therefore, the government will have to amend the low giving legal coverage to officers to arrest, impose fines and decide the cases, which currently they are performing these functions with any legal cover. Such an amendment in law will help achieve BMA its goal as set out in the objectives of the local government.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ ดร. วิชาญ เครื่องงาม และท่านรองศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อูวรรณโณ ที่ช่วยเสนอแนะหัวข้อวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ให้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งกรุณาเป็นกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ กราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์ ผู้ให้คำแนะนำในการเริ่มศึกษาค้นคว้า และให้ความอนุเคราะห์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนสละเวลาในการตรวจแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้าด้วยดีอย่างสม่ำเสมอ และกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์ ผู้ซึ่งเป็นที่ปรึกษาร่วม และได้สละเวลาอันมีค่า กรุณาให้คำแนะนำ และ ข้อมูลเกี่ยวกับตำราทางปกครอง และตำราท้องถิ่นของประเทศฝรั่งเศส

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดำริห์ บุรณะนนท์ รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ และ คุณสุทิน สังข์มงคล ผู้อำนวยการสำนักเทคนิค ที่กรุณาสละเวลา อันมีค่าเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และ ดร. พงษ์ศักดิ์ เสมสันต์ ผู้อำนวยการกองรายได้ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือ พิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้ และให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนสำเร็จด้วยดี

ขอระลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอระลึกบูชาพระคุณบิดามารดาและพี่ ๆ ทุกคน โดยเฉพาะ มารดาที่ให้ความรัก ความห่วงใย พร้อมทั้งสนับสนุนทุนทรัพย์ค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ และคอยให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าด้วยความเมตตาตลอดมา

ชุมพล ชาวเกาะ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ทฤษฎีแนวความคิดและสมมติฐานของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
บทที่ 1 อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในการปกครองท้องถิ่น	
1. กรุงเทพมหานครกับการปกครองท้องถิ่น.....	7
1.1 ความหมายและหลักการของการปกครองท้องถิ่น.....	7
1.2 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น.....	11
1.3 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น.....	12
1.4 รูปแบบขององค์การปกครองท้องถิ่น.....	14
1.5 ความเป็นมาของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย.....	16
1.6 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย.....	22
1.7 การปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร.....	32

1. หลักทั่วไปในการปกครองนครหลวง.....	32
2. ปัญหาในการปกครองนครหลวง.....	34
3. ความเป็นมาของการปกครองกรุงเทพมหานคร.....	36
3.1 รูปแบบการปกครองในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช	37
3.2 รูปแบบการปกครองในสมัยประชาธิปไตย.....	38
3.3 การบริหารราชการแบบนครหลวง.....	40
3.4 การจัดรูปแบบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร	41
4. ลักษณะพิเศษของกรุงเทพมหานคร.....	42
5. ลักษณะรูปแบบการปกครองกรุงเทพมหานคร.....	43
6. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร	
พ.ศ. 2528.....	44
6.1 ฐานะของกรุงเทพมหานคร.....	44
6.2 พื้นที่การบริหารของกรุงเทพมหานคร.....	45
6.3 การบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร.....	45
6.4 การจัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร	46
6.5 อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร.....	48
6.6 อำนาจหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร	54
2. แนวความคิดเกี่ยวกับตำรวจ.....	56
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับตำรวจทางยุติธรรม และ	
ตำรวจทางปกครอง.....	56
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับตำรวจส่วนกลาง และตำรวจส่วนท้องถิ่น	69
2.3 ระบบของตำรวจในประเทศต่าง ๆ	77
2.3.1 ระบบตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	77
2.3.2 ระบบตำรวจในประเทศอังกฤษ.....	79
2.3.3 ระบบตำรวจในประเทศญี่ปุ่น.....	82

บทที่ 2	อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทคนิค (ในฐานะตำรวจทางยุติธรรม)	
1.	อำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	88
2.	อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528.....	92
3.	อำนาจหน้าที่ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. 2528.....	108
3.1	การจับกุม.....	109
3.2	หมายเรียก หมายจับ หมายค้น.....	112
3.2.1	หมายเรียก.....	112
3.2.2	หมายจับ.....	113
3.2.3	หมายค้น.....	113
3.3	การยึด การอายัด.....	113
3.4	การรักษาของกลางและการขายทอดตลาด.....	116
3.5	การร้องทุกข์ การกล่าวโทษ.....	118
3.6	การเปรียบเทียบปรับ.....	119
4.	เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ	120
4.1	เจ้าพนักงานที่เป็นพนักงานสอบสวน.....	123
4.1.1	เจ้าพนักงานตำรวจ.....	123
4.1.2	เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์.....	124
4.1.3	เจ้าหน้าที่ทหารเรือ.....	125
4.1.4	พนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม	127
4.2	เจ้าพนักงานที่ไม่เป็นพนักงานสอบสวน.....	129
4.2.1	ผู้ตรวจการกรมการขนส่งทางบก.....	129
4.2.2	พนักงานศุลกากร.....	131
4.2.3	เจ้าพนักงานสรรพสามิต.....	133

บทที่ 3	อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่เทคนิค (ในฐานะตำรวจทางปกครอง)	
1.	อำนาจหน้าที่กรุงเทพมหานครในฐานะตำรวจทางปกครอง	137
1.1	องค์การที่มีอำนาจ.....	137
1.1.1	สำนักเทคนิค.....	138
1.1.2	สำนักงานเขต.....	141
1.2	ลักษณะของอำนาจ.....	144
1.2.1	การวางกฎข้อบังคับทั่วไป.....	150
1.2.2	การออกคำสั่ง คำวินิจฉัย.....	152
1.2.3	การทำสัญญา.....	154
1.2.4	การปฏิบัติการ.....	155
2.	อำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่เทคนิคในฐานะผู้บังคับการให้เป็นไปตามคำสั่ง ทางปกครอง.....	156
2.1	เจ้าหน้าที่เทคนิคในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง.....	157
2.2	ลักษณะการบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครอง.....	158
2.2.1	การจับกุม.....	160
2.2.2	การเปรียบเทียบปรับ.....	161
2.2.3	การสอบสวน.....	164
บทที่ 4	บทสรุป และเสนอแนะ.....	165
	บรรณานุกรม.....	172
	ประวัติผู้เขียน.....	179